

MAAELUMINISTEERIUM

Sordiaretusprogramm 2009–2019

Toomas Kevvai

toiduohutuse ning teaduse ja arenduse asekanstler

08.06.2016

**Riiklik programm “Põllumajanduslikud
rakendusuringud ja arendustegevus
aastatel 2004–2008”**

**„Põllumajanduslikud
rakendusuringud ja
arendustegevus aastatel
2009–2014”**

**„Sordiaretus-
programm aastatel
2009–2019”**

Eesmärk

- Taimekasvatuse ja põllumajanduse töötleva sektori konkurentsivõimet tagavate sortide aretamine
- Laiemat levikupotentsiaali omavate saagikate, kõrgekvaliteediliste ja talvekindlate sortide aretamine toidu, sööda ja tehniliseks (ka bioenergia) otstarbeks

Eesmärgid

1. Eesti sordiaretuse jätkusuutliku arengu ja olemasolevate sortide säilitusaretuse tagamine koordineeritud tegevuste finantseerimise kaudu
2. Eesti põllumajandussektori (tootmine, töötlemine) konkurentsivõime tõstmine
3. Tervislik ja ohutu toit
4. Loodus- ja keskkonnaressursside säästlik kasutamine. Geneetilise ja maastikulise mitmekesisuse säilitamine
5. Kliimamuutustest tingitud ohtude vähendamine

Eesmärkide täitmiseks vajalikud tegevused

Meede 1: Aretuskollektsioonide loomine ja kirjeldamine

Meede 2: Eelaretus (*pre-breeding*)

Meede 3: Biotehnoloogia ja rakendusgeneetika

Meede 4: Uute sortide aretus

Meede 5: Säilitusaretus

Meede 6: Rahvusvaheline koostöö

Töid teostavad teadus- ja arendusasutused

Eesti Taimekasvatuse Instituut – teraviljade, heintaimede, õlikultuuride, kartuli ja köögiviljade sordi- ja säilitusaretus ning kartuli ja aiakultuuride *in vitro* säilitamine ning ida-kitsehernes, valge mesikas säilitusaretus

Eesti Maaülikool põllumajandus-ja keskkonnainstituudi Polli Aiandusuuringute Keskus – puuvilja- ja marjakultuuride sordi- ja säilitusaretus

Tallinna Tehnikaülikool geenitehnoloogia instituut – teraviljade eelaretus, biotehnoloogia meetodite kasutamine

Programmi stardipositsioon

- 16 projekti – 6 730 000 krooni ehk 557 947 €
- 2009. a rahastamise kogumaht moodustas 51% programmis planeeritud eelarvest
- Ei toetata sordiaretuse infrastruktuuri ja aparatuuri uuendamist

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2015–2019

20.6 Toetame Eestile ainuomaste ja põliste taimede ning tõugude aretust:

- Programmi "Põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi kogumine ja säilitamine aastatel 2014–2020" elluviimine
- **Riikliku programmi "Sordiaretusprogramm aastatel 2009–2019" elluviimine**
- Eesti maaelu arengukava 2014–2020 meetme "Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus" elluviimine
- Eesti maaelu arengukava 2014–2020 meetme "Ohustatud tõugu looma pidamise toetus" elluviimine

MAAELUMINISTEERIUM

Toomas Kevvai